اخبار

واریز ۴۰ همت سود به‌حساب سهامداران

در آبان ۱۴۰۵ بیش از ۴۰ هزار میلیارد تومان سود از طریق سجام به‌حساب سهامداران واریز شد. بر اساس اعلام سازمان بورس در آبان امسال، ۲۱۷ ناشر بازار سرمایه ۴۰ هزار و ۷۰۴ میلیارد و ۴۷۶ میلیون تومان سود جاری، سنواتی و حق تقدم را به‌حساب ۱۴ میلیون و ۵۷۰ هزار و ۸۴۷ سهامدار از طریق اطلاعات سامانه «سجام» واریز کردند. همچنین، ۱۹۹ شرکت سود جاری ۱۳ میلیون و ۹۵۴ هزار و ۲۰۹ سهامدار که شامل ۴۰ هزار و ۱۲۹ میلیارد و ۲۶۵ میلیون تومان می‌شود را با «سجام» به‌حساب بانکی سهامداران واریز کردند. در این بازه زمانی ۱۸ ناشر سود سنواتی ۶۱۶ هزار و ۶۳۸ سهامدار را که شامل ۵۷۵ میلیارد و ۲۱۰ میلیون تومان می‌شود، توسط سپرده‌گذاری مرکزی پرداخت کردند.

معامله ۳،۵ میلیون مگاوات ساعت برق سبز در بورس انرژی

باشگاه خبرنگاران | احمدی، معاون عملیات و نظارت بر بازار بورس انرژی ایران گفت: از ابتدای سال ۱۴۰۵ تاکنون، نزدیک به ۳.۵ میلیون مگاوات ساعت برق سبز به‌ارزش نزدیک به ۲۴ همت در بورس انرژی مورد معامله قرار گرفته است. وی با اشاره به ظرفیت‌های بورس انرژی ایران برای مشارکت در تأمین مالی پروژه‌های نیروگاهی اظهار کرد: بورس انرژی از روش‌های مختلفی امکان مشارکت در تأمین مالی پروژه‌های نیروگاهی را دارد که هم‌اکنون نیز این موضوع در کشور محقق شده است. صندوق پروژه، همچنین انتشار اوراق سلف و تأمین مالی از این طریق، از جمله روش‌هایی هستند که می‌توانند به توسعه صنعت برق کشور کمک کنند. وی ادامه داد: بازارهای بورس انرژی این امکان را نیز فراهم کرده‌اند تا پروژه‌هایی که در این حوزه فعال هستند، بتوانند محصول خود، یعنی برق، را به‌راحتی و باقیمت مناسب در بورس به فروش برسانند.

آیا اختلال هسته معاملات تکرار می‌شود؟

نبض بورس | هسته معاملات بورس تهران، به‌عنوان زیرساخت اصلی انجام معاملات بازار سرمایه، همچنان یکی از مهم‌ترین موضوعات مورد توجه سهامداران و فعالان بازار است. محدودیت‌های ناشی از تحریم و دشواری دسترسی به فناوری خارجی، ضرورت توسعه زیرساخت‌های بومی را بیش از گذشته مطرح کرده است. علی زرکش، مدیرعامل شرکت مدیریت فناوری بورس تهران، با اشاره به وضعیت هسته معاملات گفت: با وجود محدودیت‌های تحریمی برای خرید یا به‌روزرسانی هسته خارجی، توسعه هسته بومی معاملات در دستور کار قرار دارد. زرکش با اشاره به ادامه فعالیت هسته فعلی و به‌روزرسانی مستمر آن، رکوردهای معاملاتی اخیر بازار را از جمله عملکردهایی دانست که در بستر همین زیرساخت محقق شده است. او درباره پروژه هسته بومی معاملات نیز توضیح داد که این پروژه در حال حاضر مراحل آزمایش فنی را پشت سر می‌گذارد و نمی‌توان برای ورود آن به چرخه معاملات، تاریخ قطعی اعلام کرد؛ چراکه شناسایی و رفع خطاهای احتمالی در فرآیند تست ممکن است زمان اجرای پروژه را تغییر دهد. به گفته مدیرعامل مدیریت فناوری بورس تهران، هسته بومی زمانی وارد بازار خواهد شد که شاخص‌های عملکردی مورد تأیید این شرکت را برآورده کند. یکی از نگرانی‌های سهامداران پس از اختلال‌های اخیر سامانه معاملات، احتمال تکرار چنین اتفاقاتی است. زرکش در پاسخ به این نگرانی تأکید کرد که اختلال در سیستم‌های فنی می‌تواند تحت تأثیر عوامل مختلفی از جمله ارتباطات مخابراتی، مراکز داده، زیرساخت‌های سخت‌افزاری و نرم‌افزاری و خود هسته معاملات رخ دهد. او با اشاره به تجربه بورس‌های بزرگ جهان، از جمله نیویورک، ژاپن، لندن و سنگاپور، گفت بروز اختلال در زیرساخت‌های معاملاتی محدود به بازار سرمایه ایران نیست. زرکش درعین حال تصریح کرد که نمی‌تواند تضمین کند چنین اختلال‌هایی دیگر تکرار نخواهند شد، اما مدیریت فناوری بورس تهران تمام تلاش خود را برای کاهش احتمال و دامنه اختلال‌ها به کار گرفته است. او همچنین از ارتقای زیرساخت‌های سخت‌افزاری و نرم‌افزاری بازار سرمایه طی یک سال گذشته خبر داد. وب‌سایت فیپیران که طی سال‌های گذشته به عنوان یکی از مراجع ارایه اطلاعات و داده‌های بازار سرمایه، از جمله اطلاعات صندوق‌های سرمایه‌گذاری، نمادهای معاملاتی و شاخص‌ها مورد استفاده فعالان این بازار قرار داشته، با طراحی و زیرساخت جدید در نمایشگاه بورس، بانک و بیمه رونمایی شد. علی زرکش، مدیرعامل شرکت مدیریت فناوری بورس تهران با اشاره به محدودیت‌های نسخه قبلی فیپیران گفت: باتوجه به محدودیت امکان ارتقای قابلیت‌های نسخه پیشین، شرکت مدیریت فناوری بورس تهران توسعه نسخه جدید این سامانه را در دستور کار قرار داد. به گفته زرکش، در نسخه جدید فیپیران علاوه بر بهبود طراحی بصری و تجربه کاربری، نسخه موبایلی نیز در دسترس قرار گرفته است. همچنین زیرساخت فنی سامانه به‌گونه‌ای توسعه یافته که امکان اضافه کردن قابلیت‌ها و ابزارهای جدید متناسب با فناوری‌های روز فراهم باشد. مدیرعامل شرکت مدیریت فناوری بورس تهران در بخش دیگری از این گفت‌وگو به برنامه این شرکت برای توسعه ابزارهای مبتنی بر هوش مصنوعی اشاره کرد و از آماده‌سازی اطلس هوش مصنوعی در این مجموعه خبر داد. زرکش اعلام کرد این محصول نیز در برنامه رونمایی قرار دارد و توسعه آن در چارچوب حرکت شرکت مدیریت فناوری بورس تهران به سمت استفاده از فناوری‌های جدید و ارایه خدمات نوین به کاربران بازار سرمایه دنبال می‌شود.

عرضه نفت در بورس انرژی

بورس پرس | سرپرست وزارت نفت گفت: تدابیر لازم برای فروش نفت در بورس انرژی اتخاذ شده و در روزهای آینده از این ظرفیت استفاده خواهد شد. حمید بورد در نشست با فعالان صنعتی در اتاق ایران از عرضه نفت در بورس طی روزهای آینده خبر داد و گفت: تدابیر لازم برای استفاده از ظرفیت بورس انرژی در فروش نفت اتخاذ شده است. وی افزود: در حوزه‌های تأمین مالی و سرمایه‌گذاری در صنعت نفت، تقویت ساختار فروش نفت و بهینه‌سازی مصرف انرژی می‌توان از ظرفیت اتاق بازرگانی استفاده کرد. شرایط تولید نفت و گاز نگران کننده نیست. در بخش نفت حتی امکان افزایش تولید وجود دارد؛ اما باید مشکلات صادرات را برطرف کرد.

«تعادل» روند بازارهای جهانی را بررسی می‌کند

اصلاح سنگین بورس امریکا

بازار سهام امریکا در آغاز معاملات هفته جاری، پس از تجربه یکی از سنگین‌ترین ریزش‌های سال‌های اخیر، با افزایش قابل توجه معاملات آتی شاخص‌های اصلی روبرو شد. این رشد در شرایطی رقم خورد که شاخص‌های داوجونز، اس‌اندپی ۵۰۰ و نزدک در پایان معاملات هفته گذشته وارد محدوده اصلاح شده بودند و نگرانی‌ها درباره ارزش‌گذاری سهام شرکت‌های فناوری، به‌ویژه فعالان حوزه هوش مصنوعی، فشار سنگینی بر بازارهای مالی جهان وارد کرده بود. اکنون مهم‌ترین پرسش سرمایه‌گذاران این است که آیا افت اخیر به معنای تخلیه فشار فروش و شکل‌گیری یک کف قیمتی جدید است یا بازار سهام امریکا همچنان با احتمال تداوم اصلاح و کاهش بیشتر قیمت‌ها مواجه خواهد بود. معاملات آتی سهام در ایالات متحده روز دوشنبه، هم‌زمان با آغاز هفته‌ای کوتاه‌تر در وال‌استریت، با رشد قابل توجهی همراه شد. بر اساس داده‌های معاملاتی، قراردادهای آتی شاخص صنعتی داوجونز با افزایش ۷۴۵ واحدی معادل ۱.۵۵ درصد روبرو شدند. همچنین معاملات آتی شاخص اس‌اندپی ۵۰۰ رشد ۲.۱۶ درصدی را ثبت کرد و شاخص نزدک-۱۰۰ نیز با جهش ۳.۰۳ درصدی همراه شد. این افزایش در معاملات آتی در شرایطی رخ داد که بازار سهام امریکا هفته گذشته یکی از دوره‌های دشوار خود را پشت سر گذاشت و هر سه شاخص اصلی وال‌استریت در پایان معاملات روز جمعه وارد محدوده اصلاح شدند. از این منظر، رشد معاملات آتی را می‌توان نشانه‌ای از تلاش بازار برای بازگشت پس از موج سنگین فروش دانست؛ هرچند هنوز مشخص نیست این افزایش تا چه اندازه می‌تواند به معاملات نقدی نیز منتقل شود و به تغییر پایدار روند بازار منجر شود. شدت رشد معاملات آتی نزدک-۱۰۰ در مقایسه با سایر شاخص‌ها نیز قابل توجه بود. این موضوع نشان می‌دهد سهام شرکت‌های فناوری که در هفته‌های اخیر تحت فشار فروش قرار گرفته بودند، همچنان در کانون توجه سرمایه‌گذاران قرار دارند. با این حال، افزایش قیمت قراردادهای آتی به‌تنهایی نمی‌تواند پایان نگرانی‌ها درباره ارزش‌گذاری شرکت‌های فناوری و چشم‌انداز سرمایه‌گذاری در حوزه هوش مصنوعی را تأیید کنند.

ادامه فشار فروش در بازارهای آسیایی

در حالی که معاملات آتی وال‌استریت با رشد همراه شد، عملکرد بازارهای سهام آسیا در آغاز هفته چندان امیدوارکننده نبود. شاخص کوسپی کره جنوبی ۲.۶۳ درصد کاهش یافت و سهام دو شرکت بزرگ فناوری این کشور، یعنی سامسونگ الکترونیکس و اس‌کی هاینیکس، نیز به ترتیب حدود ۲.۳۵ و ۱.۸۹ درصد افت کردند. افت سهام این شرکت‌ها از آن جهت اهمیت دارد که بخش قابل توجهی از انتظارات سرمایه‌گذاران در بازارهای آسیایی به چشم‌انداز صنعت نیمه‌رساناها و تقاضای جهانی برای تراشه‌های مورد استفاده در زیرساخت‌های هوش مصنوعی وابسته است. بنابراین، تداوم فشار فروش در سهام شرکت‌های بزرگ فناوری می‌تواند نشانه‌ای از باقی ماندن نگرانی‌ها درباره آینده این صنعت باشد. در استرالیا نیز شاخص اس‌اندپی/ای‌اس‌ایکس ۲۰۰ با افت ۰.۱۳ درصدی مواجه شد. شاخص هنگ‌سنگ هنگ‌کنگ در ابتدای معاملات ۱.۲۷ درصد عقب‌نشینی کرد و شاخص سی‌اس‌آی ۳۰۰ چین نیز کاهش ۰.۱۸ درصدی را به ثبت رساند. در این میان، بازار سهام ژاپن به دلیل تعطیلات رسمی فعالیتی نداشت. مجموع عملکرد بازارهای آسیایی نشان می‌دهد که افزایش معاملات آتی امریکا هنوز نتوانسته است فضای مثبتی را در تمام بازارهای جهانی ایجاد کند.

به بیان دیگر، سرمایه‌گذاران همچنان نسبت به وضعیت سهام فناوری و چشم‌انداز بازارهای جهانی با احتیاط رفتار می‌کنند و تحولات وال‌استریت می‌تواند جهت حرکت بسیاری از بازارها را تحت تأثیر قرار دهد.

هراس سرمایه‌گذاران از سرمایه‌گذاری در هوش مصنوعی

یکی از مهم‌ترین عوامل فشار بر بازار سهام امریکا در هفته گذشته، افزایش نگرانی‌ها درباره سرمایه‌گذاری‌های گسترده در حوزه هوش مصنوعی بود. در ماه‌های اخیر، شرکت‌های بزرگ فناوری مبالغ قابل توجهی را برای توسعه زیرساخت‌های هوش مصنوعی، مراکز داده، تراشه‌های پیشرفته و خدمات مرتبط اختصاص داده‌اند. این سرمایه‌گذاری‌ها در ابتدا با استقبال گسترده بازار مواجه شد و انتظارات درباره رشد درآمد و سودآوری شرکت‌های فعال در این حوزه را افزایش داد. با این حال، در هفته‌های اخیر بخشی از سرمایه‌گذاران نسبت به میزان بازدهی این هزینه‌ها و زمان مورد نیاز برای تبدیل سرمایه‌گذاری‌های سنگین به جریان درآمدی پایدار دچار تردید شده‌اند. همین موضوع موجب شده است که سهام شرکت‌های فناوری در معرض فشار فروش قرار بگیرند و نگرانی درباره احتمال شکل‌گیری حباب قیمتی در برخی بخش‌های بازار افزایش یابد. نکته قابل توجه آن است که حتی عرضه اولیه موفق و رکوردشکن شرکت آنتروپیک در روز پنج‌شنبه نیز نتوانست فضای منفی حاکم بر بازار را تغییر دهد. این اتفاق نشان می‌دهد که نگرانی سرمایه‌گذاران صرفاً به عملکرد یک شرکت یا موفقیت یک عرضه اولیه محدود نیست، بلکه مساله اصلی به ارزیابی کلی بازار از ارزش‌گذاری شرکت‌های فناوری و چشم‌انداز اقتصادی سرمایه‌گذاری در هوش مصنوعی بازمی‌گردد. در واقع، بازار سهام امریکا با پرسشی اساسی مواجه شده است: آیا رشد سریع شرکت‌های فعال در حوزه هوش مصنوعی می‌تواند سودآوری مورد انتظار سرمایه‌گذاران را در سال‌های آینده محقق کند یا بخش قابل توجهی از انتظارات مثبت پیشاپیش در قیمت سهام منعکس شده است؟ پاسخ به این پرسش می‌تواند مسیر بعدی معاملات را مشخص کند.

بدترین عملکرد هفتگی شاخص‌های اصلی در سال‌های اخیر

شدت ریزش‌های هفته گذشته به اندازه‌ای بود که عملکرد هفتگی شاخص‌های اصلی امریکا به یکی از ضعیف‌ترین دوره‌های بیش از شش سال اخیر تبدیل شد. شاخص‌های نزدک کامپوزیت و داوجونز بدترین عملکرد هفتگی خود را در بیش از شش سال گذشته تجربه کردند و اس‌اندپی ۵۰۰ نیز بزرگ‌ترین افت هفتگی خود از آوریل ۲۰۲۵ را به ثبت رساند. در نتیجه این افت‌ها، هر سه شاخص اصلی بازار امریکا وارد محدوده اصلاح شدند. ورود شاخص‌ها به این محدوده به معنای کاهش حداقل ۱۰ درصدی از آخرین اوج قیمتی است و معمولاً به‌عنوان نشانه‌ای از تضعیف روند صعودی و افزایش ریسک در بازار مورد توجه قرار می‌گیرد. از سوی دیگر، افت‌های اخیر موجب شد بازدهی شاخص نزدک از ابتدای سال تاکنون نیز منفی شود. این اتفاق از اهمیت زیادی برخوردار است؛ زیرا سهام فناوری در دوره‌های گذشته یکی از مهم‌ترین محرک‌های رشد بازار سهام امریکا محسوب می‌شدند و اکنون همین گروه به یکی از منابع اصلی نگرانی سرمایه‌گذاران تبدیل شده است. شاخص نزدک-۱۰۰ نیز در جریان معاملات روز جمعه تا آستانه ورود به محدوده بازار خرسی پیش رفت. بازار خرسی معمولاً زمانی تعریف می‌شود که یک شاخص یا دارایی بیش از ۲۰ درصد از اوج قیمتی خود کاهش پیدا کند. نزدک-۱۰۰ در مقطعی از معاملات روز جمعه به این محدوده وارد شد، اما با توجه به مبنای محاسبه بر اساس بالاترین قیمت پایانی ثبت‌شده در ۱۶ اکتبر، اندکی با این مرز فاصله داشت. این موضوع نشان می‌دهد که فشار فروش در سهام فناوری تا چه اندازه افزایش یافته و سرمایه‌گذاران تا چه حد نسبت به ادامه مسیر صعودی این گروه دچار تردید شده‌اند.

آیا موج فروش به پایان رسیده است؟

با وجود ریزش سنگین شاخص‌ها، برخی تحلیلگران معتقدند شدت فروش در پایان هفته گذشته می‌تواند نشانه‌ای از نزدیک شدن بازار به پایان موج نزولی باشد. با این حال، همچنان برای تأیید چنین برداشتی به شواهد بیشتری نیاز است. درو پتیت، استراتژیست ارشد سرمایه‌گذاری در شرکت راندهیل، روز جمعه در برنامه Closing Bell: Overtime شبکه CNBC به بررسی وضعیت بازار پرداخت. او معتقد بود فروش گسترده در پایان هفته، که تنها به سهام فناوری محدود نمانده و بخش‌های دیگری از بازار را نیز در بر گرفته است، می‌تواند نشانه‌ای باشد مبنی بر اینکه موج فروش در حال نزدیک شدن به مراحل پایانی خود است. از نگاه این تحلیلگر، زمانی که فشار فروش از یک صنعت خاص فراتر می‌رود و بخش‌های مختلف بازار را تحت تأثیر قرار می‌دهد، ممکن است بخشی از سرمایه‌گذاران در حال خروج از موقعیت‌های معاملاتی خود باشند و بازار به مرحله‌ای از تخلیه فشار فروش نزدیک شود. با این حال، پتیت تأکید کرد که اثبات پایان روند نزولی بر عهده سرمایه‌گذاران خوش‌بین یا همان گاوهای بازار است. به عبارت دیگر، صرف کاهش شدید قیمت‌ها نمی‌تواند به معنای پایان اصلاح تلقی شود و خریداران باید با ورود موثر به بازار، توانایی خود را برای بازگرداندن اعتماد سرمایه‌گذاران نشان دهند. او در ارزیابی سطح احتمالی کف قیمتی بازار نیز میان دو دیدگاه بنیادی و تکنیکال تفاوت قائل شد. پتیت معتقد است از منظر بنیادی، کف ارزش سهام می‌تواند بسیار بالاتر از سطوح فعلی قرار داشته باشد؛ اما از منظر تکنیکال، بازار برای اثبات بازگشت روند صعودی به مجموعه‌ای از محرک‌های مثبت نیاز دارد. این محرک‌ها باید بتوانند نگرانی‌های موجود درباره چشم‌انداز سودآوری شرکت‌ها را کاهش دهند و بار دیگر سرمایه‌گذاران را نسبت به پایداری رشد بلندمدت بازار متقاعد کنند. در غیر این صورت، حتی افزایش‌های مقطعی شاخص‌ها نیز ممکن است صرفاً به‌عنوان یک واکنش کوتاه‌مدت پس از ریزش سنگین ارزیابی شوند.

تعطیلات روز شکرگزاری فرصتی برای آرامش بازار؟

بازار سهام امریکا در هفته جاری با تقویم معاملاتی متفاوتی روبرو است. تعطیلات روز شکرگزاری در روز پنج‌شنبه موجب تعطیلی بازارهای مالی امریکا خواهد شد و در روز جمعه نیز معاملات در ساعات کوتاه‌تری انجام می‌شود. بر اساس برنامه اعلام‌شده، زنگ پایان معاملات روز جمعه ساعت یک بعدازظهر به صدا درمی‌آید. کوتاه‌تر بودن هفته معاملاتی می‌تواند فرصت محدودی برای کاهش فشار روانی ناشی از نوسانات اخیر فراهم کند؛ اما در عین حال، کاهش تعداد روزهای معاملاتی به معنای برطرف شدن ریسک‌های موجود نیست. سرمایه‌گذاران همچنان باید وضعیت سهام فناوری، تحولات مرتبط با هوش مصنوعی و چشم‌انداز سودآوری شرکت‌های بزرگ را زیر نظر داشته باشند.

چشم‌انداز بورس امریکا؛ صعود یا اصلاح؟

آنچه در شرایط فعلی اهمیت دارد، تفاوت میان یک بازگشت مقطعی و تغییر واقعی روند بازار است. رشد معاملات آتی شاخص‌های اصلی امریکا در آغاز هفته می‌تواند نشانه‌ای از بازگشت تقاضا پس از ریزش‌های سنگین باشد، اما برای اطمینان از پایان اصلاح باید دید آیا این تقاضا در معاملات اصلی نیز تداوم پیدا می‌کند یا خیر. از سوی دیگر، نگرانی درباره ارزش‌گذاری شرکت‌های فناوری و بازدهی سرمایه‌گذاری‌های هوش مصنوعی همچنان به عنوان یکی از مهم‌ترین ریسک‌های بازار باقی مانده است. تا زمانی که سرمایه‌گذاران نسبت به چشم‌انداز درآمد و سودآوری شرکت‌های بزرگ فناوری اطمینان بیشتری پیدا نکنند، احتمال ادامه نوسانات و شکل‌گیری موج‌های جدید فروش وجود خواهد داشت. به‌طور کلی بورس امریکا پس از یکی از سنگین‌ترین ریزش‌های سال‌های اخیر، هفته جدید را با رشد قابل توجه معاملات آتی آغاز کرده است. با این حال، ورود سه شاخص اصلی به محدوده اصلاح و نزدیک شدن نزدک-۱۰۰ به مرز بازار خرسی نشان می‌دهد که وضعیت بازار همچنان شکننده است. اکنون مهم‌ترین آزمون پیش روی وال‌استریت، بازگشت اعتماد سرمایه‌گذاران و اثبات پایداری چشم‌انداز سودآوری شرکت‌هاست؛ موضوعی که مشخص خواهد کرد رشد اخیر آغاز یک روند صعودی تازه است یا تنها وقفه‌ای کوتاه در مسیر اصلاح بازار.

حجت‌اله صیدی، رییس سازمان بورس و اوراق بهادار مطرح کرد

بورس در انتظار یک جهش چند برابری تا ۱۴۰۷

حجت‌اله صیدی در مراسم اختتامیه همایش سالانه بازار سرمایه، ضمن تشریح برنامه‌های این سازمان برای توسعه بازارها، نهادها و ابزارهای مالی، بر ضرورت افزایش شفافیت، تقویت حاکمیت شرکتی، توسعه تامین مالی و ارتقای تاب‌آوری بازار سرمایه تاکید کرد. صیدی به برنامه‌های بورس انرژی اشاره کرد و گفت: در این بازار اقدامات قابل توجهی انجام شده و توسعه صندوق‌های سرمایه‌گذاری انرژی و افزایش پذیرش‌ها در دستور کار قرار گرفته است. او افزود: تلاش‌های زیادی برای فراهم شدن امکان عرضه نفت و فرآورده‌های نفتی در بورس انرژی انجام شده است. در این زمینه مذاکرات و پیگیری‌های متعددی صورت گرفت و خوش‌بختانه هفته گذشته تقریبا توافق کلی در این باره حاصل شد. امیدواریم با رفع موانع باقی مانده، بزودی ابزارهای مالی مبتنی بر نفت و مشتقات نفتی در بورس انرژی مورد معامله قرار گیرد. صیدی تاکید کرد: نفت کالایی راهبردی برای اقتصاد ایران است و در بسیاری از کشورها، کالاهای راهبردی از طریق بازارهای سازمان‌یافته عرضه و معامله می‌شود. بر همین اساس، بورس انرژی باید جایگاه مهم‌تری در معاملات این محصولات پیدا کند. او با اشاره به موانع حقوقی موجود افزود: امیدواریم این موانع نیز برطرف شود. در دیدار با رییس جمهوری نیز موضوع پذیرش شرکت ملی نفت ایران و شرکت‌های وابسته به آن در بازار سرمایه مطرح شد. رییس سازمان بورس و اوراق بهادار ادامه داد: بزرگ شدن بازار سرمایه تنها به معنای افزایش قیمت سهام شرکت‌های موجود نیست، بلکه باید تعداد شرکت‌های پذیرفته‌شده و ظرفیت تامین مالی بازار افزایش پیدا کند. رییس سازمان بورس و اوراق بهادار از تدوین برنامه‌ای برای ۳۰ ماه آینده بازار سرمایه خبر داد و گفت: این برنامه با همکاری بورس‌ها و سایر ارکان بازار سرمایه تهیه شده و در مهر امسال تقریبا نهایی شد. در آبان نیز بررسی‌های تکمیلی آن با همکاری شورای عالی بورس انجام گرفت. او افزود: محور اصلی این برنامه، تحقق عملیاتی فراگیری مالی است. برای رسیدن به این هدف باید مشخص کنیم چه اقداماتی در بازار سرمایه ضروری است و چگونه می‌توان ظرفیت‌های موجود را توسعه داد. صیدی با تشریح ساختار این برنامه گفت: برنامه توسعه بازار سرمایه بر ۳ محور اصلی استوار است که شامل توسعه و ارتقای بازارها، توسعه و ارتقای نهادهای مالی و توسعه و ارتقای ابزارهای مالی می‌شود. رییس سازمان بورس و اوراق بهادار ادامه داد: این سه محور در چارچوب ۳ وظیفه اصلی بازار سرمایه دنبال می‌شوند که شامل تشکیل سرمایه، صیانت از حقوق سرمایه‌گذاران و افزایش شفافیت و کارایی بازار است.

تقویت ماهیت فرابورسی و توسعه بازار نوآفرین

رییس سازمان بورس و اوراق بهادار با اشاره به عملکرد فرابورس ایران گفت: فرابورس در سال‌های اخیر به بازاری بالنده تبدیل شده است، اما باید ویژگی بازار خارج از بورس یا OTC در آن بیش از گذشته تقویت شود. او افزود: لازم است تمایز میان بورس تهران و فرابورس روشن‌تر باشد. ظرفیت بازارهای خارج از بورس در بسیاری از اقتصادهای توسعه‌یافته بسیار گسترده است و تعداد شرکت‌ها و ابزارهای قابل معامله در این بازارها می‌تواند چندبرابر بازارهای رسمی بورس باشد. صیدی ادامه داد: بررسی بازارهای مالی در امریکا، انگلیس، ژاپن و سایر اقتصادهای توسعه‌یافته نشان می‌دهد بازارهای خارج از بورس نقش مهمی در تامین مالی و معاملات اوراق بهادار دارند. رییس سازمان بورس و اوراق بهادار با قدردانی از عملکرد فرابورس گفت: یکی از اقدامات ارزشمند فرابورس، ایجاد و توسعه بازار نوآفرین و توجه به شرکت‌های فعال در اقتصاد دیجیتال بوده است. او تاکید کرد: تقویت این بازار و فراهم کردن زمینه حضور شرکت‌های جدید می‌تواند به توسعه بازار سرمایه و افزایش سهم آن در تامین مالی اقتصاد کمک کند.

توسعه بورس تهران با عرضه‌های اولیه بزرگ و ابزارهای جدید

صیدی با اشاره به جایگاه بورس تهران گفت: بورس تهران قدیمی‌ترین و بزرگ‌ترین بورس ایران است و باید از نظر کیفیت فعالیت، تنوع ابزارهای مالی و ظرفیت پذیرش شرکت‌ها ارتقا پیدا کند. او افزود: توسعه تابلوهای معاملاتی، معرفی ابزارهای جدید و انجام عرضه‌های اولیه بزرگ از جمله اقداماتی است که می‌تواند زمینه رشد بورس تهران را فراهم کند. رییس سازمان بورس و اوراق بهادار تاکید کرد: توسعه بورس‌های چهارگانه باید به افزایش اندازه و عمق بازار سرمایه منجر شود تا در نهایت بتوان بازاری متناسب با ظرفیت اقتصاد و تولید ناخالص داخلی کشور ایجاد کرد.

تدوین برنامه شش‌ماهه بازار سرمایه تا پایان فروردین ۱۴۰۶

صیدی با اشاره به برنامه‌های سازمان بورس برای مدیریت بازار گفت: سازمان بورس ۲ برنامه به شورای عالی بورس ارایه کرده است. برنامه نخست، یک برنامه ۳۰ ماهه برای توسعه بازار سرمایه و برنامه دوم، برنامه‌ای شش‌ماهه تا پایان فروردین ۱۴۰۶ است. او افزود: برنامه‌ریزی تا پایان فروردین به این دلیل انجام شده که تعطیلات پایان سال و نوروز عملا بخشی از زمان فعالیت اقتصادی را تحت تاثیر قرار می‌دهد. بنابراین بهتر است برنامه‌های اجرایی به گونه‌ای تنظیم شوند که این دوره را نیز پوشش دهند. رییس سازمان بورس و اوراق بهادار با اشاره به شرایط اقتصادی و سیاسی کشور گفت: در تدوین برنامه ۶ ماهه، سناریوهای مختلفی که ممکن است در ماه‌های آینده رخ دهند، مورد توجه قرار گرفته است.

چهار سناریوی سازمان بورس برای شرایط پیش‌روی کشور

صیدی با تشریح سناریوهای احتمالی گفت: یکی از سناریوهای پیش‌رو، دستیابی به توافق است. البته توافق می‌تواند در سطوح مختلفی انجام شود و میزان رفع تحریم‌ها، کاهش محدودیت‌ها و سایر تعهدات، بر آثار اقتصادی آن تاثیر می‌گذارد. او افزود: در این سناریو، فعالان اقتصادی و سرمایه‌گذاران ممکن است به این اطمینان برسند که در ماه‌های آینده احتمال وقوع جنگ یا حمله نظامی کاهش پیدا کرده است. رییس سازمان بورس و اوراق بهادار ادامه داد: سناریوی دیگر، وقوع درگیری‌های محدود منطقه‌ای است که ممکن است در یک یا چند منطقه مرزی یا بخش‌هایی از کشور اتفاق بیفتد. صیدی گفت: سناریوی سوم، وقوع جنگ تمام‌عیار و تشدید گسترده درگیری‌هاست و سناریوی چهارم نیز تداوم شرایط فعلی کشور است. او تاکید کرد: سازمان بورس برای ۳ سناریوی توافق، تداوم شرایط موجود و درگیری‌های محدود، برنامه‌های متناسبی در نظر گرفته است رییس سازمان بورس و اوراق بهادار با اشاره به درخواست برخی فعالان بازار برای انتشار دستورالعمل‌های مدیریت شرایط اضطراری گفت: مدیریت شرایط مختلف لزوما نیازمند انتشار یک دستورالعمل عمومی و مکتوب نیست. برخی موضوعات ماهیت کلی دارند و برخی برنامه‌ها نیز به دلیل ملاحظات محرمانگی قابل انتشار نیستند. او افزود: منتشر نشدن این برنامه‌ها به معنای تدوین نشدن آنها نیست. سناریوها با یکدیگر تفاوت دارند و هر کدام به تصمیم‌گیری متناسب با شرایط نیاز دارند. صیدی تاکید کرد: فعالان بازار سرمایه اطمینان داشته باشند که برای مواجهه با شرایط مختلف، بررسی‌ها و برنامه‌ریزی‌های لازم انجام شده است.

افزایش قیمت دلار تنها عامل رشد بازار سهام نیست

صیدی با انتقاد از تحلیل‌هایی که رشد بازار سهام را صرفا به افزایش نرخ ارز نسبت می‌دهند، گفت: نباید میان افزایش نرخ دلار و رشد بازار سهام، رابطه‌ای ساده و قطعی برقرار کنیم. او افزود: در سال‌های گذشته بارها شاهد افزایش نرخ دلار بوده‌ایم، در حالی که بازار سهام در همان مقاطع با افت قیمت‌ها مواجه شده است. حتی در برخی دوره‌ها نرخ دلار ۲ برابر شده، اما بازار سهام هم‌چنان روند منفی داشته است. رییس سازمان بورس و اوراق بهادار تاکید کرد: افزایش قیمت سهام یا رشد شاخص، به‌تنهایی معیار موفقیت مدیریت بازار سرمایه نیست. صیدی گفت: مهم‌ترین دستاورد برای مدیران و فعالان بازار سرمایه این است که بازار پویا، روان و کارآمد فعالیت کند. این موضوع از افزایش یا کاهش مقطعی شاخص‌ها اهمیت بیشتری دارد. او با اشاره به فعالیت صندوق‌های سرمایه‌گذاری افزود: زمانی که یک نهاد مالی صندوق جدیدی تاسیس می‌کند و پس از مدت کوتاهی برای افزایش سقف آن درخواست می‌دهد، نشان می‌دهد فعالیت بازار جریان دارد و ظرفیت‌های سرمایه‌گذاری در حال گسترش است. رییس سازمان بورس و اوراق بهادار تاکید کرد: چنین نشانه‌هایی بیانگر آن است که بازار از مرحله تثبیت تعادل فاصله گرفته و به‌تدریج به سمت رونق حرکت می‌کند.

هدف‌گذاری برای افزایش چندبرابری اندازه بازار سرمایه تا پایان ۱۴۰۷

صیدی با تشریح اهداف بلندمدت سازمان بورس گفت: امیدوارم بتوانیم در ۶ ماه آینده و سپس در دوره ۳۰ ماهه برنامه توسعه بازار سرمایه، اقدامات موثری را با همکاری همه ارکان بازار انجام دهیم. او افزود: هدف این است که تا پایان سال ۱۴۰۷ بازاری داشته باشیم که از نظر اندازه چند برابر بازار امروز باشد و در عین حال، کارایی و عمق بیشتری پیدا کرده باشد. رییس سازمان بورس و اوراق بهادار تاکید کرد: توسعه بازار سرمایه باید به افزایش ظرفیت تامین مالی کشور منجر شود و این تامین مالی باید هم بخش عمومی و هم بخش خصوصی را پوشش دهد. صیدی با اشاره به سهم محدود بخش خصوصی از تامین مالی بازار سرمایه گفت: در حال حاضر سهم بخش خصوصی از تامین مالی بازار سرمایه پایین است. بخشی از این مساله به جذابیت نرخ‌های بانکی مربوط می‌شود و بخشی دیگر نیز ناشی از الزامات شفافیت و ارایه صورت‌های مالی حسابرسی‌شده در بازار سرمایه است. او افزود: برای تسهیل تامین مالی شرکت‌ها، مسیرهایی در نظر گرفته‌ایم و شرایطی فراهم شده است تا بنگاه‌های اقتصادی بتوانند آسان‌تر از ظرفیت بازار سرمایه استفاده کنند. رییس سازمان بورس و اوراق بهادار با اشاره به اهمیت تامین مالی بخش عمومی نیز گفت: تامین مالی بخش عمومی در نهایت می‌تواند به افزایش تقاضای کل در اقتصاد منجر شود و زمینه فروش محصولات بنگاه‌های تولیدی و رونق فعالیت‌های اقتصادی را فراهم کند. صیدی با تاکید بر نقش فناوری‌های نوین در آینده بازار سرمایه گفت: در شرایط کنونی اهمیت اقتصاد دیجیتال برای همه آشکار شده است و دیگر نمی‌توان بدون توجه به ظرفیت‌های این حوزه، برنامه توسعه اقتصادی و مالی تدوین کرد. او افزود: توسعه ابزارهای مالی، گسترش زیرساخت‌های فناوری اطلاعات، تقویت حکمرانی داده و توجه به اقتصاد دیجیتال باید در کنار سایر برنامه‌های سازمان بورس دنبال شود. رییس سازمان بورس و اوراق بهادار تاکید کرد: بازار سرمایه زمانی می‌تواند نقش بزرگ‌تری در اقتصاد ایران ایفا کند که علاوه بر افزایش تعداد شرکت‌ها و ابزارهای مالی، از نظر فناوری، شفافیت، کارایی و کیفیت خدمات نیز توسعه پیدا کند.

رویداد

سهم برابر میان بازار سرمایه و پول در تأمین مالی بخش مولد

حجت‌الله صیدی، رییس سازمان بورس و اوراق بهادار، پیش‌تر از برنامه‌ریزی برای ایجاد سهمی برابر میان بازار پول و بازار سرمایه در تأمین مالی بخش مولد اقتصاد خبر داد. این هدف در شرایطی مطرح می‌شود که طی سال‌های اخیر، ابزارهای مالی جدید، صندوق‌های سرمایه‌گذاری، انواع اوراق بدهی و سازوکارهایی مانند تأمین مالی جمعی توسعه یافته‌اند. با این حال، افزایش تنوع ابزارها هنوز به معنای افزایش متناسب سهم بازار سرمایه در تأمین مالی بنگاه‌ها نیست؛ موضوعی که ضرورت بازنگری در ساختارها و سازوکارهای موجود را برجسته می‌کند. مونا حاجی علی اصغر، مدیرعامل سبدگردان دینا در این رابطه به خبرنگار مدار اقتصادی گفت: به‌نظر می‌رسد پاسخ این پرسش‌ها را نباید صرفاً در کمبود ابزارهای مالی یا محدودیت منابع جست‌وجو کرد. مساله اصلی، مجموعه‌ای از ناهماهنگی‌های ساختاری اقتصاد، محدودیت‌های نهادی، پیچیدگی‌های مقرراتی و عدم تناسب میان نیازهای واقعی بنگاه‌ها و سازوکارهای تأمین مالی بازار سرمایه است. به بیان دیگر، مساله امروز بازار سرمایه ایران بیش از آنکه فقدان ابزار باشد، فاصله میان ظرفیت ابزارها و امکان استفاده موثر از آنهاست.

این مدیر بازارهای مالی پیچیدگی و هزینه فرایندهای انتشار اوراق را از دیگر موانع تأمین مالی از طریق بازار سرمایه دانست و گفت: اگرچه انتشار اوراق می‌تواند برای بنگاه‌ها یک مسیر پایدار و متنوع تأمین مالی باشد، اما فرایند اجرایی آن در بسیاری از موارد با تعدد مراحل، مستندات، الزامات کارشناسی و هزینه‌های واسطه‌گری همراه است. شرکت متقاضی باید علاوه بر آماده‌سازی اطلاعات مالی و عملیاتی، فرایندهای مربوط به ارزیابی اعتباری، تعیین ساختار انتشار، اخذ مجوزها، معرفی ارکان انتشار، تأمین تضامین و عرضه اوراق را طی کند. هر یک از این مراحل، هزینه و زمان مشخصی به فرایند تأمین مالی اضافه می‌کند. مونا حاجی علی اصغر با اشاره به اینکه علاوه بر ساختار درونی بازار سرمایه و شبکه بانکی، شرایط کلان اقتصاد نیز در مسیر انتخاب ابزار تأمین مالی اثر گذار است، ادامه داد: بازار سرمایه نمی‌تواند مستقل از شرایط اقتصاد کلان عمل کند. تورم مزمن، نوسانات نرخ ارز، تغییرات نرخ سود، نااطمینانی نسبت به سیاست‌های اقتصادی و محدودیت پیش‌بینی‌پذیری فضای کسب‌وکار، مستقیماً بر تصمیم سرمایه‌گذاران و بنگاه‌ها اثر می‌گذارند. در شرایط تورمی، سرمایه‌گذاران به دنبال حفظ قدرت خرید منابع خود هستند و بازده مورد انتظار آنها افزایش می‌یابد. از طرف دیگر، بنگاه‌ها نیز با افزایش هزینه مواد اولیه، دستمزد، انرژی و سرمایه در گردش مواجه می‌شوند. حاصل این وضعیت، افزایش هزینه تأمین مالی و کاهش جذابیت بسیاری از طرح‌های سرمایه‌گذاری بلندمدت است. او ادامه داد: نکته مهم‌تر آن است که وقتی نرخ‌های بازده مورد انتظار سرمایه‌گذاران با بازده اقتصادی پروژه‌های تولیدی تناسب نداشته باشد، منابع مالی به سمت ابزارهایی حرکت می‌کنند که بازده کوتاه‌مدت و قابل پیش‌بین‌تری دارند. در چنین فضایی، حتی توسعه ابزارهای جدید نیز به‌تنهایی نمی‌تواند منابع را به سمت تولید هدایت کند. تا زمانی که ثبات نسبی اقتصاد کلان، پیش‌بینی‌پذیری سیاست‌های اقتصادی و امکان محاسبه بازده واقعی پروژه‌ها فراهم نشود، تأمین مالی بلندمدت از طریق بازار سرمایه با چالش جدی مواجه است. او با بیان اینکه یکی دیگر از مسائل مهم، نحوه حضور دولت در بازار بدهی است، افزود: انتشار اوراق دولتی برای تأمین کسری بودجه، به‌خودی‌خود امری منفی نیست و می‌تواند به تعمیق بازار بدهی، ایجاد منحنی بازده و توسعه ابزارهای مدیریت نقدینگی کمک کند. با این حال، زمانی که حجم عرضه اوراق دولتی، نرخ‌های بازده و شرایط بازار به گونه‌ای باشد که بخش قابل توجهی از ظرفیت سرمایه‌گذاری نهادهای مالی به این اوراق اختصاص پیدا کند، ممکن است دسترسی بخش خصوصی به منابع با محدودیت مواجه شود. مدیرعامل سبدگردان دینا اضافه کرد: به‌ویژه صندوق‌های سرمایه‌گذاری با درآمد ثابت و سایر سرمایه‌گذاران نهادی، در انتخاب دارایی‌های خود به عواملی مانند ریسک اعتباری، نقدشوندگی، بازده و سهولت سرمایه‌گذاری توجه می‌کنند. اوراق دولتی به دلیل ویژگی‌های اعتباری و نقدشوندگی، می‌توانند برای این سرمایه‌گذاران جذاب باشند. در نتیجه، بنگاه خصوصی برای جذب منابع باید بتواند از نظر بازده متناسب با ریسک، شفافیت و کیفیت اعتباری با سایر گزینه‌های سرمایه‌گذاری رقابت کند. این مدیر بورسی یکی دیگر از موانع مهم توسعه تأمین مالی از طریق بازار سرمایه را تعدد نهادهای موثر و ضرورت هماهنگی میان آنها دانست و گفت: در بسیاری از ساختارهای تأمین مالی، تصمیم‌گیری و اجرای فرایند صرفاً در اختیار سازمان بورس و اوراق بهادار نیست و حسب نوع ابزار، موضوع فعالیت و ماهیت تأمین مالی، نهادهایی مانند بانک مرکزی، وزارت امور اقتصادی و دارایی، بورس‌ها و سایر دستگاه‌های اجرایی نیز درگیر هستند. این تعدد نهادی در صورت نبود هماهنگی و تقسیم کار روشن، می‌تواند به طولانی شدن فرایندها، تکرار بررسی‌ها، تفاوت برداشت از مقررات و افزایش هزینه مبادله منجر شود. او ادامه داد: از سوی دیگر، گاهی مقررات با سرعت تحولات بازار و نیازهای بنگاه‌ها هماهنگ نمی‌شوند. در حالی که ابزارهای مالی جدید به‌سرعت در حال توسعه هستند، چارچوب‌های اجرایی و نظارتی آنها ممکن است با تأخیر تکمیل شوند. نکته مهم این است که نظارت دقیق و حمایت از حقوق سرمایه‌گذاران، لازمه توسعه بازار سرمایه است؛ اما میان نظارت موثر و ایجاد موانع غیرضروری تفاوت وجود دارد. مدیرعامل سبدگردان دینا با تأکید بر اینکه ضعف فرهنگ مالی بنگاه‌ها برای تأمین مالی از طریق بازار سرمایه یکی از مهم‌ترین عوامل اثر گذار است، گفت: تأمین مالی از بازار سرمایه صرفاً یک عملیات مالی نیست؛ بلکه مستلزم تغییر در ساختار مدیریتی و حکمرانی شرکتی بنگاه‌هاست. بسیاری از شرکت‌ها، به‌ویژه بنگاه‌های متوسط و خانوادگی، هنوز آمادگی لازم برای پذیرش الزامات شفافیت، افشای اطلاعات، پاسخگویی به سرمایه‌گذاران و نظارت مستمر را ندارند. مدیرعامل سبدگردان دینا عمق بازار ثانویه و پذیرش ریسک را دو قطعه تکمیل کننده پازل تأمین مالی از طریق بازار سرمایه دانست و افزود: بازار اولیه تأمین مالی بدون وجود بازار ثانویه کارآمد، نمی‌تواند به‌صورت پایدار توسعه پیدا کند. سرمایه‌گذار علاوه بر بازده مورد انتظار، به امکان نقدشوندگی دارایی و خروج از سرمایه‌گذاری نیز توجه دارد. اگر اوراق منتشرشده از نقدشوندگی کافی برخوردار نباشند، سرمایه‌گذاران برای خرید آنها صرف ریسک بیشتری مطالبه می‌کنند. این مساله هزینه تأمین مالی ناشر را افزایش می‌دهد. در واقع، توسعه ابزارها باید هم‌زمان با توسعه پایگاه سرمایه‌گذاران انجام شود. عرضه ابزار بدون ایجاد تقاضای پایدار، الزاماً به افزایش تأمین مالی واقعی منجر نمی‌شود.